

**ДО 70-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ
ВІКТОРА ТИМОФІЙОВИЧА ГРІНЧЕНКА**

4 жовтня 1937 р. у м. Полтаві народився видатний український вчений, дійсний член Національної академії наук України, доктор фізико-математичних наук професор Віктор Тимофійович Грінченко.

В. Т. Грінченко після закінчення в 1959 р. Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка працював в Інституті механіки НАН України, де пройшов шлях від інженера до завідувача відділу. У 1963 р. він захистив кандидатську дисертацію, а в 1973 р. – докторську.

З 1976 р. В. Т. Грінченко почав свою педагогічну діяльність професором кафедри акустики і звукотехніки Київського політехнічного інституту, розробивши класичні курси акустики та прикладної механіки.

З 1981 р. Віктор Тимофійович пов'язує свою наукову діяльність з Інститутом гідромеханіки НАН України, який він очолює з 1987 р. В. Т. Грінченко був обраний членом-кореспондентом Академії наук України в 1988 р., а в 1995 р. – дійсним членом НАН України.

Своїми працями В. Т. Грінченко вніс значний внесок у розвиток ряду розділів сучасної механіки. Його наукова діяльність пов'язана з розвитком таких напрямків, як статичні та динамічні задачі теорії пружності та електропружності; хвильові процеси в пружних хвилеводах; взаємодія звукових хвиль з пружними оболонками та турбулентними течіями; лагранжева турбулентність для малих чисел Рейнольдса; теорія коливань пружних шарів у потоці і випромінювання звуку турбулентним примежовим шаром.

В. Т. Грінченко розробив нові методи розв'язування крайових задач теорії пружності та пружно-рідинної взаємодії, що дозволило суттєво розширити клас задач математичної фізики, які допускають аналітичні розв'язки. На цій основі були, зокрема, виявлені та вивчені нові специфічні ефекти розповсюдження та взаємодії хвиль у хвилеводах складної структури; встановлені зако-

номірності впливу рідини на випромінювачі; розсіяння звуку на решітках; вивчені важливі особливості в характеристиках дисперсії пружно-рідинних хвиль і розподілу енергії між ними; розроблені нові математичні моделі теорії коливань пружних пластин у потоці і випромінювання звуку турбулентним призмевим шаром.

Розроблені В. Т. Грінченком фізичні та математичні моделі процесів знайшли широке практичне використання. Зокрема, слід відзначити розробку методів і засобів експериментального вимірювання шумів дихання людини; створення спеціальних прозорих для потоку і непрозорих для звуку екранів; запропоновані методи керування властивостями дальнього і ближнього полів випромінювачів.

Наукові дослідження В. Т. Грінченка відображені у понад 250 наукових працях, 8 монографіях, серед яких необхідно виділити:

1. *Грінченко В. Т.* Равновесие и установившиеся колебания упругих тел конечных размеров. – Киев: Наук. думка, 1978. – 264 с.
2. *Грінченко В. Т., Мелешко В. В.* Гармонические колебания и волны в упругих телах. – Киев: Наук. думка, 1981. – 283 с.
3. *Грінченко В. Т., Улитко А. Ф.* Равновесие упругих тел канонической формы. – Киев: Наук. думка, 1985. – 280 с. – (Пространственные задачи теории упругости и пластичности: В 6 т. – Т. 3.)
4. *Грінченко В. Т., Вовк И. В.* Волновые задачи рассеяния звука на упругих оболочках. – Киев: Наук. думка, 1986. – 240 с.
5. *Грінченко В. Т., Улитко А. Ф., Шульга Н. А.* Электроупругость. – Киев: Наук. думка, 1989. – 280 с. – (Механика связанных полей в элементах конструкций: В 5 т. – Т. 5.)
6. *Грінченко В. Т., Мацыпура В. Т., Снарский А. А.* Введение в нелинейную динамику. Хаос и фракталы. – Киев: Наук. думка, 2005. – 264 с.
7. *Грінченко В. Т., Вовк И. В., Мацыпура В. Т.* Основы акустики. – Київ: Наук. думка, 2007. – 639 с.

Академік В. Т. Грінченко створив наукову школу, яка плідно працює задля втілення його ідей. Серед його учнів 10 докторів і 30 кандидатів наук.

Внесок В. Т. Грінченка в розвиток механіки відзначено премією ім. О. Н. Динника НАН України, Державною премією України в галузі науки та техніки, премією ім. М. К. Янгеля НАН України, грамотою Верховної Ради України «За видатні заслуги перед Українським народом», присвоєнням звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

В. Т. Грінченко веде велику науково-організаційну та громадську роботу. Він є членом Національних комітетів України і Росії з теоретичної і прикладної механіки, членом Американського акустичного товариства, Міжнародного інституту звуку і вібрації, Міжнародного інституту інженерів електронної і електричної індустрії, членом ряду спеціалізованих рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій, редактором «Міжнародного журналу з механіки рідини» (Нью-Йорк).

Колектив Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України щиро вітає Віктора Тимофійовича з ювілеєм і бажає йому міцного здоров'я, благополуччя та успіхів у подальшій праці на благо науки та Української держави.

*Я. Й. Бурак
О. Р. Гачкевич
Г. С. Кім
Р. М. Кушнір*